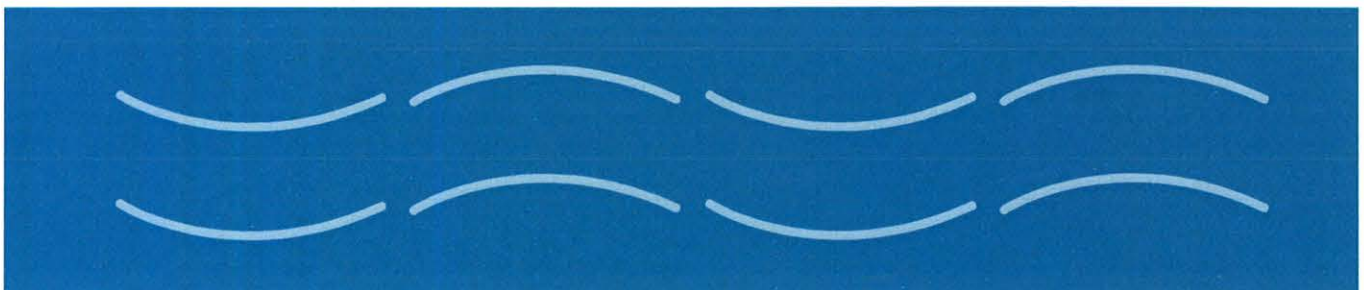




Aktualitetsprövning

Översiktsplan 2020, Karlsborgs kommun
Mandatperioden 2018-2022



Handwritten signature

Dokumenttyp:	Plan
Diarienummer:	2019-200
Beslutande:	Kommunfullmäktige
Datum för beslut:	2021-02-22
Gäller från och med:	2021-03-01
Gäller till och med:	Tills vidare
Gäller för:	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Dokumentansvar:	Samhällsbyggnadschef
Datum för aktualitetsprövning:	Under nästa mandatperiod



Innehåll

INLEDNING	2
Sammanfattning.....	2
Bakgrund.....	2
Process.....	2
NYA FÖRUTSÄTTNINGAR.....	3
Nationella och regionala dokument.....	3
Plan- och bygglagen (PBL).....	3
Agenda 2030	4
Nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken	4
Miljökvalitetsnormer för vatten.....	4
Nationella kulturmiljömål	4
Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar	4
Barnkonventionen	4
Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (RUP).....	5
Delregionala dokument.....	5
Kommunala dokument.....	5
LÄNSSTYRELSENS SAMMANFATTADE REDOGÖRELSE.....	6
UPPFÖLJNING.....	6
Synpunkter från politiken.....	6
Synpunkter från förvaltningarna.....	7
Befolkningsutveckling.....	8
Detaljplaner	9
SLUTSATS	11
Rekommendationer.....	11

Inledning

Sammanfattning

Karlsborg kommuns gällande översiktsplan antogs 2014. För att kunna vara vägledande för kommunens mark- och vattenanvändning behöver översiktsplanen vara aktuell. Översiktsplanen ska därför aktualiseras en gång per mandatperiod.

Bakgrund

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen (PBL) ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen måste vara aktuell för att kunna vägleda efterföljande planering, exempelvis detaljplaner och bygglov. Därför kräver plan- och bygglagen (3 kap §27) att kommunfullmäktig tar ställning till översiktsplanens aktualitet en gång per mandatperiod.

Enligt plan- och bygglagen kan endast mindre ändringar göras i översiktsplanen till följd av en aktualitetsprövning. Det innebär att sådant som inte längre fungerar som en bra vägledning kan strykas. Vid en aktualitetsprövning ska Länsstyrelsen, enligt 3 kap. 28 § PBL, redovisa sina synpunkter om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet i en sammanfattande redogörelse. Kommunen har 2020 05 25 fått en sådan sammanfattande redogörelse från Länsstyrelsen.

Karlsborgs översiktsplan antogs i oktober 2014 och har sikte på 2020. Översiktsplanen ger riktlinjer för Karlsborgs utveckling genom tre övergripande principer; De fantastiska omgivningarna, Den spektakulära resan och De kulturella situationerna.

Process

Samhällsbyggnadsförvaltningen har varit ansvarig för arbetet med aktualitetsprövningen som i huvudsak genomförts under hösten 2019 och våren 2020. Under hösten 2019 fick samtliga partier möjlighet att ge sina synpunkter på översiktsplanen och Centern, Moderaterna och Liberalerna inkom med synpunkter. Under våren 2020 fick samtliga förvaltningar i kommunen svara på ett antal frågor gällande hur de använder den gällande översiktsplanen och vad de eventuellt saknar.

Politikens och förvaltningarnas synpunkter har legat till grund för bedömningen av översiktsplanens aktualitet.

Arbetet har innefattat en genomgång av översiktsplanen främst med avseende på sakinnehållet i plandokumentet i förhållande till kraven i PBL 3 kap 5§:

- Grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden.
- Kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras samt hur kommunen avser att tillgodose redovisade riksintressen och följa gällande miljö kvalitetsnormer.
- Hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.
- Hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder samt områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Nya förutsättningar

Förändringar av lagstiftning, nationella mål, riktvärden och framtagande av råd sker kontinuerligt både på global, nationell och kommunal nivå samtidigt som det kommer nya beslut gällande till exempel naturreservat, gränser för riksintressen med mera. Även kunskapsunderlag och inventeringar uppdateras och utökas kontinuerligt, vilket innebär att planeringsförutsättningarna inte är statiska. Nedan följer förändringar som är av särskilt intresse för den översiktliga planeringen.

Nationella och regionala dokument

Plan- och bygglagen (PBL)

1 april 2020 ändrades vissa bestämmelser i 3 kap PBL. Några av ändringarna gäller direkt, och några gäller från ett senare datum.

Syftet med ändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Ett nytt verktyg som ska användas är planeringsstrategin.

Efter det ordinarie valet 11 september 2022 börjar kravet på att alla kommuner ska ha en planeringsstrategi tillämpas. Kommunernas första planeringsstrategi ska ha antagits senast 11 september 2024 och ersätter aktualitetsprövningen.

Planeringsstrategin ska sedan fortsättningsvis tas fram under första halvan av perioden mellan två ordinarie val (1).

Kommunens tidplan för framtagande av en planeringsstrategi samt nästa översiktsplan

2021	Arbetet med en planeringsstrategi påbörjas efter att aktualitetsprövning godkänts av kommunfullmäktige.
2023	Planeringsstrategin antas samt att arbetet med en ny översiktsplan påbörjas.
2025	Nya översiktsplanen antas.

Agenda 2030

Den 25 september 2015 antog FN:s generalförsamling resolutionen *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*, med 17 globala mål som spänner över en bredd av samhällsutmaningar. De 17 globala målen har i sin tur 169 delmål och 230 indikatorer. Under en 15-årsperiod, med start 1 januari 2016 och fram till år 2030, har världens länder förbundit sig att tillsammans jobba för att uppnå de globala målen och en långsiktigt hållbar utveckling. Agenda 2030 ersätter Agenda 21 som antogs 1992.

Nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken

Dessa kallas även ”Politik för gestaltad livsmiljö”. Riksdagen antog 2018 följande mål; Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Nya miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten har tagits fram sedan översiktsplanen antogs.

Nationella kulturmiljömål

Sedan 2014 gäller nya nationella kulturmiljömål. Regering och riksdag har uttalat att de även ska kunna vara vägledande för kulturmiljöarbetet på regional och kommunal nivå. Det innebär att målen kan fungera som vägvisare även för den regionala politikens prioriteringar.

Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet fördes in i plan- och bygglagen (2010:900) år 2014 som ett allmänt intresse som kommunerna ska främja. Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Barnkonventionen

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag vilket innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter ska beaktas vid avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn.

Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (RUP)

Strategin för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 har tagits fram med grund i det ansvar regering och riksdag gett Västra Götalandsregionen att samordna och driva det regionala utvecklingsarbetet i Västra Götaland. Strategin utgör Västra Götalands regionala utvecklingsprogram (RUP), enligt förordning 2007:713 om regionalt tillväxtarbete.

Delregionala dokument

- Strukturbild Skaraborg
- Program för Skaraborgs turistslingor
- Strategi Hållbara drivmedel

Kommunala dokument

Nya planer och program tas fram kontinuerligt i kommunen. Sedan översiktsplanen antogs har följande kommunala dokument med koppling till översiktsplanen tagits fram:

- Strategisk plan för ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar perioden 2017–2020
- Program för social hållbarhet 2019–2022
- Folkhälsoplan 2019
- Policy för barn- och ungdomspolitisk verksamhet i Karlsborgs kommun 2019–2022
- Friluftspan 2018
- Vattenplan för Hjo, Tibro och Karlsborg, etapp 1
- Åtgärdsvalsstudie väg 49

Aktualitetsbedömning

Då planeringsförutsättningar inte är statiska bedöms de förändringar i till exempel lagstiftning, mål och kunskapsunderlag som skett under översiktsplanens aktualitetstid vara naturliga och de är inte av sådan art att de utgöra grund för att planen inte kan aktualiseras. Däremot behöver arbetet med att ta fram en ny översiktsplan påbörjas och det vore önskvärt att denna nya översiktsplan har en sådan struktur så att den kontinuerligt kan uppdateras.

Länsstyrelsens sammanfattade redogörelse

I yttrandet lyfter Länsstyrelsen fram förändrade planeringsförutsättningar gällande riksintressen för kulturmiljövård, naturvård, energiproduktion och Natura 2000, mellankommunala frågor, miljö kvalitetsnormer för vatten, förorenade områden, nationella mål, planer och program, kommunalt kulturmiljöunderlag, naturreservat och nationalpark, strandskydd, grön infrastruktur, kommunal VA-plan och avfallsplan.

Länsstyrelsen påpekar även att följande planeringsförutsättningar inte har behandlats i den gällande planen; risken för översvämning till följd av skyfall, övergripande riskbedömning av skador på den byggda miljön, kartering av geotekniska risker, miljöfarliga verksamheter, riktlinjer för bostadsförsörjning, flyghinder för civil luftfart, klimatförändringarnas påverkan på kulturmiljövärden och artskydd. I granskningsyttrande till den gällande översiktsplanen lyfte Länsstyrelsen bland annat fram problematiken kring att översiktsplanen inte hanterar riksintresse för totalförsvarets militära del korrekt. I denna fråga är det tydligt att översiktsplanen inte är aktuell.

Aktualitetsbedömning

De förändrade planeringsförutsättningarna samt de planeringsförutsättningar som inte har behandlats i översiktsplanen behöver behandlas vid framtagande av nya detaljplaner till dess att en reviderad eller ny översiktsplan är antagen. För att säkerställa riksintresset för totalförsvaret kommer kommunen föra en aktiv dialog och initiera avstämningsmötet med totalförsvarets militära del där olika områden/projekts förutsättningar diskuteras innan eventuella detaljplaner tas fram.

Uppföljning

Synpunkter från politiken

Centerpartiet

- Faktaunderlag behöver korrigeras
- Nya planer som tagits fram behöver finnas med
- Fler LIS-områden kan behövas
- Ny vision
- En uppdaterad tidplan för kommande arbete med ny översiktsplan.
- Försvars- och försvarsnära utveckling behöver aktualiseras.
- Tabeller och statistik behöver aktualiseras.

Moderaterna

- Faktaunderlag behöver korrigeras

-Årtal behöver anpassas till den förlängda giltighetstiden för översiktsplanen.

Liberalerna

- Delprojekten bör prioriteras
- Årtal behöver anpassas till den förlängda giltighetstiden för översiktsplanen.
- En uppdaterad tidplan för kommande arbete med ny översiktsplan.
- Försvars- och försvarsnära utveckling behöver aktualiseras.
- Faktaunderlag behöver korrigeras
- Tabeller och statistik behöver aktualiseras.
- Detaljplaner för mer industritomter mellan södra rondellen och Stjenvik.
- Kommunen bör bestämma sig för ett alternativ för genomfart igenom samhället.
- Bättre och kontinuerlig skötsel av Karlsborgs strandnära områden bör skrivas in som ett skallkrav.
- Ställningstagande. Kommunen skall verka för att hastighetsbegränsningar införs i våra sjöar nära stränder och badplatser.
- Linfärta mellan Skackan och Haganäset utgår, då det ej är realistiskt.
- Området för badplats vid Hanken förlängs in på Äspenäset fram till båthamnen. Badbryggor flyttas till stranden utanför OKQ8.
- Delprojekt C. Bangårdsområdet. Området skall inte bebyggas i nuläget, för att möjliggöra en annan sträckning på genomfarten igenom Karlsborg. Och för att möjliggöra en utveckling av närmiljön vida Carl Johansskolan. Fastställ alternativ 2 som alternativ för ny vägsträckning.
- Prioritera passagemöjligheter längs stranden. Bryggpromenad i kanalområdet och promenadstråk runt kanalholmen.
- Planera för landförbindelse ut till Lindön och återställ den ursprungliga förbindelsen mellan Lindön och Pukön. Knyt ihop promenadvägen uppe på fästningen, som det är nu slutar den inne på fästningen.

Aktualitetsbedömning

Politikens synpunkter är inte av sådan art att de påverkar ställningstagandena i översiktsplanen på ett sådant sätt att den inte kan aktualiseras. Däremot behöver arbetet med att ta fram en ny översiktsplan påbörjas och det vore önskvärt att denna nya översiktsplan har en sådan struktur så att den kontinuerligt kan uppdateras.

Synpunkter från förvaltningarna

Kultur- och fritidsförvaltningen

Förvaltningen använder olika delar av översiktsplanen, bland annat:

- Utvecklingen gällande offentlig gestaltning i hela kommunen
- Kulturmiljöer och kulturhistoriskt bevarande
- Utveckling av Moliden i samverkan med fastighet

Förvaltningen saknar ingenting i översiktsplanen utan anger att samverkan så väl inom kommunen som med externa parter har stärkt under perioden för översiktsplanen.

Aktualitetsbedömning

Förvaltningarnas synpunkter är inte av sådan art att översiktsplanen inte kan aktualiseras.

Befolkningsutveckling

De prognoser som Västra Götalandsregionen gjort vid tiden för antagandet av översiktsplanen visade en minskning av befolkningen i kommunen med i genomsnitt 20 personer per år. Befolkningsutvecklingen sedan 2014 har i stället inneburit en ökning på i genomsnitt 30 personer per år mellan 2014–2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Förändring i befolkningsantal	29	-22	149	41	-13	-1

Befolkningsutveckling i Karlsborgs kommun 2014–2019

Västra Götalandsregionens gällande prognos för Karlsborg visar trots detta en minskning med cirka 34 personer per år de kommande tio åren (2).

År	Befolkningsantal
2020	6936
2021	6920
2022	6914
2023	6879
2024	6842
2025	6790
2026	6771
2027	6740
2028	6694
2029	6641
2030	6593

Befolkningsprognos 2019–2030 genomförd av Västra Götalandsregionen.

Enligt en befolkningsprognos för 2020–2030 som kommunen beställt av SCB är befolkningsprognosen i stället positiv. Detta beror på ett överskott på inflyttade då födelsenettet är genomgående negativt för samtliga år.

År	Befolkningsantal vid årsslut
2020	6994
2021	7012
2022	7042
2023	7034
2024	7050

2025	7056
2026	7064
2027	7071
2028	7078
2029	7084
2030	7088

Befolkningsprognos 2020–2030 genomförd av SCB.

Aktualitetsbedömning

Att befolkningsprognoserna har olika utfall påverkar inte ställningstagandena i översiktsplanen då markanvändningen tar höjd för en befolkningsökning i enlighet med Vision 2020 och därmed klarar både en uppgång och nedgång i befolkningsantal.

Detaljplaner

Sedan översiktsplanen antogs har kommunen antagit nio detaljplaner och en områdesbestämmelse.

DP 101B Tillägg kv Strömen

Översiktsplanen redovisar området som ett utbyggnadsområde för bostäder i söder och anläggningar för friluftsliv och turism i norr utmed Rödesund. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 103 Västra vägen (Rödesund 5:1)

Översiktsplanen redovisar att detta är en del av bangårdsområdet och ska innehålla blandad stadsbebyggelse, parkområde. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 104 Eken

Översiktsplanen redovisar att området är en del av tätortsområdet Karlsborg. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 105 Södra Hanken

Översiktsplanen redovisar att området är en del av tätortsområdet Karlsborg. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 106 Norra Hanken

Översiktsplanen redovisar att området är en del av tätortsområdet Karlsborg. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 107 Norra Göta kanalområdet

Översiktsplanen redovisar att området är en del av tätortsområdet Karlsborg och att det ska utvecklas idrotts/friluftsmöjligheter. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 108 Gräshult 14:3, industriområde

Översiktsplanen redovisar området som befintligt planlagt verksamhetsområde. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 109 Gräshult 14:3 Flottiljområdet

Översiktsplanen redovisar området som försvars- och försvarsnära verksamheter. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

DP 110 Hedenområdet

Översiktsplanen redovisar området som försvars- och försvarsnära verksamheter. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

Mölltorp 18 Krogstorp

Översiktsplanen redovisar att området är en del av tätortsområdet för Mölltorp. I översiktsplanen finns den aktuella gång- och cykelväg med. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

Gereby tillägg 1B

Översiktsplanen redovisar området som fritidshusområde. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

Granvik 4

Översiktsplanen redovisar området som utvecklingsområde för främst friluftsliv och turism. Översiktsplanen redovisar även hela Granvik som ett sk LIS-område, dvs ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

Rosendala 3

Översiktsplanen redovisar området som fritidshusområde. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

Sörhamn 1

Översiktsplanen redovisar området som fritidshusområde. Detaljplanen följer Översiktsplan 2020.

Aktualitetsbedömning

Samtliga framtagna detaljplaner följer gällande översiktsplan men det finns fortfarande utpekade områden för verksamheter och bostäder i översiktsplanen som inte har detaljpanelagts. Ställningstagandena i översiktsplanen är därmed fortfarande aktuella.

Slutsats

Översiktsplan 2020 Karlsborgs kommun anses vara aktuell och kan även fortsättningsvis användas som vägledning för mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen har revideringsbehov utifrån nya krav och förutsättningar samt att siffror och en del fakta i översiktsplanen är inaktuellt. Detta påverkar dock inte kommunens ställningstaganden.

Det finns fortfarande utpekade områden för verksamheter och bostäder i översiktsplanen som inte har detaljplanelagts. Detta innebär att översiktsplanen medger fortsatt utveckling av kommunen.

Synpunkterna i länsstyrelsens sammanfattande redogörelse kommer att behöva tas omhand vid framtagande av nya detaljplaner tills det att en reviderad eller ny översiktsplan är antagen.

Rekommendationer

Översiktsplanen behöver revideras eller förnyas under nästa mandatperiod. Det vore lämpligt för kommunen att implementera den nya planprocessen som gäller enligt Plan- och bygglagen från 1 april 2020 vilket innebär att kommunen först ska ta fram en planeringsstrategi.

